

תקון ארבעים ואחד

קטרוג הס"א בזמן עליית השכינה מהקליפות

ולכל היד החזקה בשעתא דקיימו ישראל על טורא דסיני. דבקדמיתא פתיב (שמות יט ב) ויחן שם ישראל נגד ה' (שמות יט, ב), אז נכללו כלם בחבור אחד: ומשה עלה אל האלהים (שם שם, ג) בכללות הכל. וכמה רצו הסטריין אחרנין לקטרג, ועל ידי אותם ימים של הגבלה נשפרו מלפני ישראל. ועל אותו זמן שכתוב: הגבל את ה' וקדשתו (שם שם, ב), גבולות הושמו לכל. וגם הסטרא אחרא שקעה במקומה ולא יצאה, והיתה מיעדת [אז] לעבור [כליל] מהעולם. אז עלה משה בתקף לה, וזה: ולכל היד החזקה. וכאשר עלה, מלאכי השרת היו רוצים לעפב אותו שלא יוריד התורה למטה. בזמן ההוא כתוב: מאחז פני כסה פרשו עליו ענני (איוב כט, א).⁴ [ענני] - זה זיו השכינה ש[הקדוש ברוך הוא] פרש עליו, שעל ידו התחזק הענף בשורשו,⁵ להודיע שתקון השכינה תלוי בישראל.

ולכל היד החזקה בשעתא דקיימו ישראל על טורא דסיני. דבקדמיתא פתיב (שמות יט ב) ויחן שם ישראל נגד ה', וכדין אתפלילו בלהו ביחודא חד. ומשה עלה אל האלהים בכללא דכלא. וכמה סטריין אחרנין הוו בפעאן לקטרגא, ובאנון יומין דהגבלה אתפרו קמי ישראל. ובזמנא דכתיב הגבל את ה' וקדשתו (שם שם כג) תחומין אשתוו לכלא. וסטרא אחרא נמי אשתקעת באתרה ולא נפקת, ואזדמנת לאתעפרא מעלמא. פדין סליק משה בתקפא לטורא. ודא ולכל היד החזקה. וכד סליק הוו מלאכי השרת בעין לעפבא על ידי דלא יחות תורה לתתא. בההוא זמנא פתיב מאחז פני כסה פרשו עליו ענני (איוב כו ט). ודא זיו שכינה דאתפרש עלה, דבה אתתקף ענפא בשרשה, לאשתמודעא דתקונא דשכינתא

1. עי' רש"י שם.

2. עי' סנהדרין כו, ע"ב. וגם לס"א הושם לה גבול שלא תעבור.

3. עי' שבת פח, ע"ב.

4. עיי"ש.

5. הענף דהיינו משה ועם ישראל, שורשו - זו השכינה, שורש הכל.

אז פחד גדול נפל על כל המחנות
מלפני משה. לפיכך: ולכל המורא
הגדול. אשרי חלקו.

בישראל תליא. כדין דחילו סגי נפל
על פלהו משרון מקמי משה. בגין כך
ולכל המורא הגדול. זכאה חולקה.

והנה מטטרו"ן השר הגדול בא,
פתח ואמר, רבי רבי, כתוב: השמרו
לכם עלות בחר ונגע בקצהו (שמות
שם, יב). באן יש סודות עליונים לבעלי
החכמה. וכך כל מלה של התורה יש
בה הרבה סודות נעלמים ונגזרים,
שהרבה סגולות פלולות בה פאוצר
אחד, ומי שנפתח לו [האוצר] מוצא
הרבה סודות עמקים, כל אחד לפי
מדרגתו. וזה סוד: יפתח יהוה לך את
אוצרו המזב (דברים כח, יב). שפוצר
השכינה כך נמצאים [הדברים], כללות
[פמה] סודות בהעלם אחד. וסוד
הדבר: יראת יהוה היא אוצרו (ישעיה
לג, ו).⁶ ואם תאמר, תורה היא בזכר
[בח' ו' - הקדוש ברוך הוא, ולא
בח'ינת נוקבא - השכינה]?! כך הוא,
ודאי. אבל השכינה היא קשר הכל,
יחוד הכל, ובכל ספירה וספירה ובכל
אבר ואבר שם השכינה.¹⁰ ומצד שקלה
מתקשרים הדברים כך. והכל נקשר

והא מטטרו"ן שרא רבא אתי פתח
ואמר, ר' ר' פתיב השמרו לכם עלות
בחר ונגע בקצהו (שמות שם יב) הכא
רזין עלאין למארי חכמתא. וכל מלה
דאורייתא הכי אית בה פמה רזין טמירין
וגניזין. דכמה סגלאן פלילין בה פאוצר
חד. ומאן דאתפתחת לה אשפח פמה
סתימין עמיקין, כל חד לפום דרגה.
ורזא דא יפתח ה' לך את אוצרו הטוב
(דברים כח יב). דמסטרא דשכינתא
אשתכח הכי, כלילין רזין בסתימו חד.
ורזא דמלה יראת ה' היא אוצרו (ישעיה
לג ו). ואי תימא אורייתא איהי בדכורא.
הכי איהו ודאי. אבל שכינתא איהי
קשורא דכלא, יחודא דכלא, ובכל
ספירה וספירה ובכל אבר ואבר תמן
שכינתא. ומסטרא דילה אתקשרין מלין

6. עי' זהר ויצא, קמט, ע"א: "כל מלה דאורייתא רזין עלאין ויהיב בהו ארחא לבני עלמא לאתנהגא בהו"; וישב, קפז, ע"א; שמות יב, ע"א: "אמר רבי שמעון לית לך אות ומלה באורייתא דלית בה רזין עלאין ויקרינן; בשלח, נט, ע"ב; שם סה, ע"ב; בהעלותך ח"ג, קמט, סע"א.

7. עי' זהר תולדות ח"א, קלד, ע"ב.

8. עי' זהר פקודי ח"ב רכג ע"א; שבת לא, ע"א.

9. עי' זהר בשלח ח"ב, ס, ע"א.

10. עי' בת"ז תי' יג, כט, ע"א: "שכינתא - לבא, דאיהו עיקרא דכל אברין דגופא"; תי' לט, עט, ע"ב; עי' גם ר"מ זהר פנחס רלח, ע"ב: "ישארו על אברתו - על ההוא אבר דב"נ דביה מצוות ה' אתקרי אבר דשכינתא". על השכינה שהיא קשר הכל, עי' קל"ח פתח כו, עמ' סו.

בכלל אחד בשכינה, ועליה [פתוח]:
והייתם לי סגלה מפל העמים (שמות
שם, ה), שהשכינה לא נתנה אלא
לישראל.¹¹ לפיכך סודות התורה רק
לישראל נמסרו. אבל אמות [העולם],
עובדי עבודה זרה, נאמר בהם: לא
עשה כן לכל גוי ומשפטים כל ידעום
(תהלים קמז כ).¹²

כל ישראל מוצאים בשכינה פמה
סודות, כל אחד לפי כוחו. וזה סוד:
אילת אהבים ויעלת חן ידיה ירוך בכל
עת (משלי ה, יט). וזה סוד אהבים, ה'
פעמים אור, ¹³ שהם ה' חסדים. ויעלת
חן - מצד של אימא, וזה סוד ג'ן
סדרים של תורה¹⁴ וחמשה ספרים, הנה
[מגן] ח'ן. ידיה - דד ית, ואלו הדדים
של הפיור. ושנים עשר דדים הם (יומא
לז, א) ל"ב שבטים, כל אחד נוטל מדד
שלו. ועוד, שלשה אבות שהם כלל
הכל, הנה חמש עשרה, לפיכך דד י"ה.
וזה סוד: פתחו לי שערי צדק אבא כם
אודה י"ה (תהלים קיח, יט). והשנים עשר
שבטים עולים שלש פעמים בשנה לבית

הכי. וכלא אתקשר בכללא חדא
בשכינתא. בה והייתם לי סגלה מפל
העמים (שמות שם ה) דשכינתא לא
אתיהיבת אלא לישראל. בגין כך רזין
דאורייתא לישראל אתמסרו. אבל אמין
עצ"ז אתמר בהו לא עשה כן לכל גוי
ומשפטים כל ידעום (תהלים קמז כ).

ובשכינתא אשפחן כל ישראל פמה רזין
כל חד לפום חילה. ורזא דא אילת
אהבים ויעלת חן ידיה ירוך בכל עת
(משלי ה יט). ורזא דא אהבים, ה' זמנין
אור דאנון ה' חסדים. ויעלת חן מסטרא
דאימא. ורזא דא ג'ן סדרין דאורייתא
וה' ספרין הא ח'ן. ידיה, דד ית, ואלין
דדים דכידור. וי"ב דדים אנון לי"ב
שבטין כל חד נוטיל מדד דילה, ועוד
תלת אבהן כללא דכלא הא ט"ו, בגין
כך דד י"ה. ורזא דא פתחו לי שערי
צדק אבא כם אודה ית (תהלים קיח
יט). ותריסר שבטין סלקין ג' זמנין

11. השכינה שייכת רק לישראל, עיין אוצרות רמח"ל, דברים, עמ' קיח: "רק לא ירבה לו - המלך היה ראוי לו להחזיק ישראל בקדושה, וכמו שהוא בסוד מלכות וכך היה צריך להחזיק כל ישראל במלכות מקום שרשם". ת' קטו: "ונפלינו אני ועמך בהשראת שכינה שאינה שורה אלא על ישראל, ובעבורה נאמר: ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם"; ת' ראש.

12. עי' ת"ז תי' כח, עב, ע"ב; קל"ח פתח נב, עמ' קצט.

13. שנזכרו בתחלת פרשת בראשית והם, אור, אור, האור, לאור, ומספר קטן של ה' תיבות אלו נ"ח, כמנין אהב"ם.

14. עי' ת"ז תי' יט, לח, ע"א; תי' כא, סב, ע"א; תי' כח, עב, ע"ב; תי' מב, פב, ע"א; תי' נב, פז, ע"א; עי' לקמן תי' מד הערה 7.

המקדש, כנגד שלשה אבות [ביחד
י"ה]. וזה סוד: ששם עלו שבטים שבטי
י"ה (שם קכב, ד).

בשתא לבי מקדשא, לקבל תלת אבהן.
ורזא דא ששם עלו שבטים שבטי יה
(שם קכב ד.)

ובשעה שעמדו ישראל על הר סיני,
נמסרה להם התורה בכל המדרגות
שלה.¹⁵ ושם נועדו כל ישראל, וכל
הנשמות - אפלו אותן שלא היו עדין
בעולם - שם נועדו. וכלם נטלו חלק
בתורה כמו שראוי. וסוד הדבר: פנים
בפנים דבר יהוה (וגו') [עמכם בחר
מתוך האש] (דברים ה, ד) שכמה פנים
הם לתורה,¹⁶ והסוד שלהם נכלל
בכללות של ארבע, שנאמר לגביהם:
וארבעה פנים (יחזקאל א, ו). והשכינה
היא דמות הכל.¹⁷ וכך כל אחד
מישראל הצטייר בדיוקן אחד מאותם
הארבעה, וכל אחד היה [הקדוש ברוך
הוא] מתגלה לו לפי הפנים שלו,
לפיכך: פנים בפנים. וכל אחד היה
אומר: ישקני מנשיקות פיהו (שיר א, ב).
לפיכך שם [בחר סיני] כל אחד לקח
חלקו. [וגם] כל מלאכי עליון נועדו
שם,¹⁸ וזה סוד: מלכי צבאות (וגו')
[ידדון ידדון] (תהלים סח, ג), כדי לתקן

ובשעתא דקנימו ישראל על טורא דסיני
אתמסרת להו אורייתא בכלהו דרגין
דילה. ותמן אזדמנו כל ישראל וכלהו
נשמתין, אפלו אנון דלא היו עדין
בעלמא, תמן אזדמנו. וכלהו נטלו
חולקא באורייתא כמה דאתחזי. ורזא
דמלה פנים בפנים דבר ה' וכו' (דברים
ה ד) דכמה אנפין אנון לאורייתא. ורזא
דלהון בכללא דד' אתפלילו, דאתמר
בהו וארבעה פנים (יחזקאל א, ו).
שכינתא דמות דכלא. והכי כל חד
מישראל בדיוקנא חד מאלין ד' אצטיר.
וכל חד הוה אתגליא לה לפום אנפין
דילה. בגין כך פנים בפנים. וכל חד
הוה אמר ישקני מנשיקות פיהו (שיר א
ב). בגין כך תמן כל חד נטיל חולקיה,
וכלהו מלאכי עלאי אזדמנו תמן. ורזא
דא מלכי צבאות וכו' (תהלים סח ג)

15. עי' שמות רבה, פרשה מז, אות א'.

16. עי' זהר בראשית ח"א, נד, ע"א; תי' כא, ג, ע"ב: "ואינון שבעין אנפין לאורייתא"; תי' כב, סח, ע"ב: "וסליק
כלא מ"ט אנפין דאורייתא"; תי' כח, עב, ע"ב: "יין - שבעין אנפין דאורייתא"; תי' לב, עו, ע"ב; תי' מד, פב,
ע"ב; תי' מט, פו, ע"א; תי' סט, קה, ע"א: "שבעין אנפין אית לאורייתא".

17. עי' ת"ז א, יח, ע"א: "דמות אדם - דא שכינתא"; תי' כב, סה, ע"ב; תי' ע, קכא, ע"א: "דא שכינתא דאתקריאת
דמות אדם"; עי' קל"ח פתח ח, עמ' כט; תקט"ו תי' שלד: "שכינה שהיא דמות אדם".

18. עי' זהר פקודי ח"ב, רכו, ע"ב; תיקון השכינה תלוי בישראל (הנשמות) והמלאכים, הראשונים תיקון הפנימיות
והשניים בחיצוניות, עי' קל"ח פתח קלז.

הכל בתקון שלם - ישראל מבפנים ומלאכים מבחוץ. והשכינה מתקנת בכל הצדדים פראוי.

ובשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לתת את התורה, הסטריין אחרנין רצו לקטרג. באותו זמן כתוב: השמרו לכם עלות בחר וגו' (שמות יט, כ) כאן ישנם סודי סודות לחכמי לב. בא וראה, בשעה ההיא רצה הקדוש ברוך הוא לתקן העולם התחתון פראוי [דהינו להעביר הם"א, ולתקן גם את האמות], ושכינה ירדה למטה כדי לתקן אותו. באותו זמן כתוב: יהוה מסיני בא¹⁹ וגו' (דברים לג, ב), שהרי בגלל זה נגלה [הקדוש ברוך הוא] שם [במדבר], במקום שהסטרא אחרא שולטת,²⁰ כדי לכפות אותה. ושם פגם כל הטוב מכל האמות, והכל נכלל בפנימיות. לפיכך: מסיני בא ויורח משעיר וגו'.

אבל ביון שלא תקן תדבר בתחלה, ראוייה היתה השכינה להתקן למטה [במעמד הר סיני]²¹ קדם שתעלה למעלה. וישראל שבאותו זמן לא עלו אתה, אלא למטה [בחר סיני] עמדו באותו זמן. וגם על משה נאמר: רד העד בעם (שמות כ, כ), שהכל צריך להתקן למטה. ביון שישלם התקון

לאתתקנא כלל תקונא שלים, ישראל מלגו מלאכין מלבר. ושכינתא מתתקנא בכל סטריין פדקא חזי.

ובשעתא דבעא קדשא בריהו הוא למיהב אורייתא, סטריין אחרנין הוו בעין לקטרגא. בההוא זמנא פתיב (שמות יט, כ) השמרו לכם עלות בחר וכו'. הכא רזין דרזין לחסימי לבא. תא חזי בההיא שעתא בעא קדשא בריהו הוא לאתקנא עלמא תתאה פדקא יאות. ושכינתא נחתת לתתא לאתקנא לה. בההוא זמנא פתיב (דברים לג ב) ה' מסיני בא וכו'. דהא בגין דא אתגלגליא תמן באמתר דסטרא אחרא שלטת, לאכפאי לה. ותמן פניש כל טיבו מכל אמן, וכלל פליל לגו. בגין כך מסיני בא ויורח משעיר וכו'.

אבל בגין דלא אתתקן מלה פקדמיתא אתחזיאת שכינתא לאתתקנא לתתא עד לא תסתלק לעלא. וישראל נמי בההוא זמנא לא סלקו בהדה, אלא לתתא קמו בההוא זמנא. ומשה נמי פתיב בה רד העד בעם (שמות כ, כ) דכלל אצטריף לאתתקנא לתתא. ביון דישתלים תקונא לתתא, פדין תסתלק שכינתא לעלא

19. דהיינו ה' בא מאצל האמות, עי' ע"ז ב, ע"ב, ועוד.

20. זהר תרומה קנז, ע"א: "המוליכך במדבר הגדול והנורא. בההוא מדברא שלטא סטרא אחרא"; שם תצוה קפד ע"א; שם שם ע"ב; וכן עיין לעיל תיקון כח, ד"ה: "במדברא דא ס"א".

21. זהר יתרו פו, ע"א; ת"ז, ת"י יא (השמטות) קמח, ע"א.

למטה, אז תעלה השכינה למעלה וישראל אחריה. לפיכך: השמרו לכם עלות בְּהָר ונגע בקצהו. וסוד הדבר, בגלל שהתקון צריך לעלות באותו זמן מלמטה למעלה, ולא נראה סייע מלמטה, כיון שלא היו מוכנים לכך. לפיכך: השמרו לכם עלות בְּהָר ונגע בקצהו. אבל אחר כך כתוב: במשך היכל המה יעלו בְּהָר (שם שם, יג), שהרי אז נראה כי התקון תקן, וישראל עולים אחריה בראוי. אבל בגלל שישאל לא היו מוכנים לזה, הצרכו שלא לגעת בידיהם בְּהָר, בשביל שלא תזדמן סטרא אחרא שם.

וישראל אבתרה. בגין כך השמרו לכם עלות בְּהָר ונגע בקצהו. ורזא דמלה בגין דתקונא אצטריך לסלקא בההוא זמנא מתתא לעלא, ולא אתחזי סיינעא מלתתא, בגין דלא אודמנו להאי. בגין כך השמרו לכם עלות בְּהָר ונגע בקצהו. אלא לבתר פתיב במשך היכל המה יעלו בְּהָר, דהא כדן אתחזי דתקונא אתתקן, וישראל סלקין אבתרה בְּדָקא יאות. אבל בגין דישראל לא אודמנו להאי, אצטריך דלא לשנאא ידיהו בטורא בגין דלא תזדמן סטרא אחרא תמן.

וזה סוד, עזה, שנאמר בו: [ויאחז בו] כי שמטו הבקר (שמואל ב' ו'), וכיון שפשט ידו [בארזן], מת, וסוד זה, כי אז השכינה יצאה מפלשתים, וכיון [שזה] לא היה מתוך תקון של ישראל,²² לפיכך לא היה ראוי לו לגעת ידו בזה, וכיון שנגע, מת. [ולגבי] ישראל במצרים כתוב: יהוה ילחם לכם ואתם תחרישון (שמות יד),²³ כיון שלא הוכן התקון מצידם. אולם בכל זאת משה תקן עבור כלם. שהרי בתחלה [בְּהָר סיני כתוב]: ומשה עלה אל האלהים (שם יט, ג), ושם תקן מה שתקן. משם ולהלאה: רד העד בעם (שם שם). אז הקדוש ברוך הוא בעצמו תקן [הכל] בתקון שלם. וזה [סוד] ולכל היד החזקה:

ורזא דא עזה דאתמר בה פי שמטו הבקר (שמואל ב' ו') ובגין דפשט ידה מית. ורזא דא דכדין הות שכינתא נפקת מפלשתים, אבל בגין דלאו מגו תקונא דישראל הוה, בגין כך לא אתחזי לה לשנאא ידוי בהאי, וכיון דשווי מית. וישראל במצרים פתיב ה' ילחם לכם ואתם תחרישון (שמות יד) בגין דלא אודמן תקונא לגביהו. אבל עכ"ד לכלא משה אתקין. דהא בקדמיתא ומשה עלה אל האלהים (שם יט ג) ותמן אתקין מאי דאתקין. מתמן ולהלאה רד העד בעם. כדן קדשא בריך הוא אתקין איהו בתקונא שלים. ודא ולכל היד החזקה.

22. אלא הקב"ה תיקן, א"כ אין יכולים אחרי התיקון לגעת או לעלות.

23. עי' זהר בשלח ח"ב, מז, ע"ב: "תחרישון ודאי ולא תתערון מלה דלא אצטריך לכו... דהא שמא דרחמי בעי לאתערא עלייהו".